

Folkeuniversitetet

ESBJERG 2025-26

Litteraturen er ikke bare pæne bøger

ANNE-MARIE MAI

Professor i litteratur, Syddansk Universitet

Forelæser på En rundtur i dansk litteratur

Se s. 6

2523-114

Åbningsforelæsning: Peter Viggo Jakobsen om den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen

TID: 10/9, 1 onsdag, kl. 17.00-18.45

PRIS: 200 kr. inkl. vin, vand og snacks

STED: UC SYD Campus Esbjerg, lokale: Rundetårnet, Degnevej 16

UNDERVISER: Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet, og professor, Center for War Studies, Syddansk Universitet

Velkommen til efterårets åbningsforelæsning, hvor Peter Viggo Jakobsen giver sin vurdering af den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen. Tag med onsdag d. 10. september. Den kolde krig er godt nok slut for længst, men nye spændinger mellem Rusland og Vesten peger tilbage på den historiske situation, hvor Østersøen spillede en central rolle for Norden som en naturlig grænse mod Warszawa-pagten. Efter Finlands og Sveriges nylige optagelse i Nato er den sikkerhedspolitiske situation i Østersøen ikke blevet mindre interessant, og spørgsmålet er, hvilken rolle Østersøen kommer til at spille for Nordens sikkerhed. Kan den minimere risikoen for krig? Og er der andre faktorer i området, der har betydning for den fremtidige udvikling og for, om vi i Norden skal opruste eller deeskalere?

VIDEN FOR ALLE

På Folkeuniversitetet kan du møde forskerne i øjenhøjde, og her er ingen adgangskrav. Vi glæder os til en efterårssæson, hvor du kan gå til forelæsninger på Hovedbiblioteket i Esbjerg og på Syddansk Universitet. Vi har også spændende nye samarbejder på programmet med Hjerting Badehotel, Fanø Krogaard, Esbjerg Kunstmuseum, Esbjerg Byhistoriske Arkiv og Museum FLUGT. Der er både noget for dig, der vil fordybe dig over mange uger og dig, der foretrækker at blive klog på en aften eller i en weekend. Vi glæder os til at se dig fra august!

Indhold

- SIDE 3** Events
- SIDE 4** Natur, religion & filosofi
- SIDE 6** Kunst, litteratur & musik
- SIDE 8** Psykologi, sundhed & arbejdsliv
- SIDE 10** Samfund & historie
- SIDE 16** Praktiske oplysninger

Undervisningssteder

Hold uden undervisningssted anført foregår på Syddansk Universitet i Esbjerg. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fuodense.dk/esbjerg.

SYDDANSK UNIVERSITET

Degnevej 14
6705 Esbjerg Ø

Har du spørgsmål

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:
73 70 62 66
(Se åbningstider på fuodense.dk/kontakt)
fu@fuo.sdu.dk
Albani Torv 6, 1. sal
5000 Odense C

Events

2523-168 (enkeltværelse) og 2523-170 (dobbeltværelse)

Badehotellernes historie

— **TID:** Torsdag 9/10 og fredag 10/10
PRIS: Enkeltværelse: 3600 kr. Dobbeltværelse: 6700 kr. Priserne er inkl. frokost torsdag inkl. 1 genstand/sodavand, eftermiddagskaffe med kage, aftensmad inkl. 1 genstand/sodavand, overnatning, morgenmad fredag samt kaffe, te, isvand og frugt i dagens løb. Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.
STED: Hjerting Badehotel, Strandpromenaden 1
TILMELDINGSFRIST: 25/9

De danske badehoteller står for mange som en traditionsrig institution, der symboliserer noget særligt dansk. Vi forbinder dem med sommer, god mad, den smukke danske natur og fællesskab. I to dage i oktober rykker Folkeuniversitetet derfor til Hjerting Badehotel i Esbjerg, hvor der bliver fokus på kunsten, historien, musikken, litteraturen og ikke mindst maden, som vi forbinder med de danske badehoteller.

Torsdag 09/10:

11.00-11.45: Ankomst og indkvartering
12.00-13.00: Frokost med velkomst og historier fra Hjerting Badehotel
13.00-14.45: Esbjerg som fiskeri- og søfartsby.
 Søren Byskov, museumsinspektør
15.00-15.30: Kaffe og kage
16.30-18.00: Om 'Badehotellets' charme.
 Gunhild Moltesen Agger, professor emerita i dansk mediehistorie, Aalborg Universitet
18.30-20.30: Aftensmad
20.30: Musikken fra 'Badehotellet'.
 Halfdan E., musiker og filmkomponist

Fredag 10/10:

7.30: Mulighed for morgendyp på stranden på egen hånd
8.00-09.15: Morgenmad
9.30-11.00: Landbokulturen i og omkring Esbjerg.
 John Nørregaard Frandsen, professor emeritus, projektleder for Danske Digterruter, Syddansk Universitet

2522-196

Bæredygtig gastronomi: Smag på fremtiden

— **TID** 5/11, 1 onsdag, kl. 18.00-21.00
PRIS: 775 kr. inkl. vin og fem små retter. Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.
STED: Syddansk Universitet, Universitetsparken 1, Kolding
UNDERVISER: Jonatan Leer, professor i madkultur, Örebro Universitet, Klavs Styrbæk, kok
TILMELDINGSFRIST: 22/10

Den grønne omstilling kræver en radikal omvæltning af vores madkultur. Vi må udvikle en ny og bæredygtig gastronomi, som både er velsmagende, god for planeten og for store og små fællesskaber. Det vil kræve store forandringer af alle dele af madverdenen, lige fra vores produktions- og forbrugskæder til de måder, vi designer måltider på. Jonatan Leer giver et unik indblik i, hvordan en bæredygtig gastronomi kan se ud i forhold til klima, økonomi og social bæredygtighed, mens Klavs Styrbæk serverer spiselige pointer undervejs og runder aftenen af med servering, der kunne sætte retningen for fremtidens måltider. Vi runder aftenen af med et glas vin til at ledsage aftenens gastronomiske højdepunkt: fem specielt designede små retter, der kan give inspiration til at gentænke de hurtige madløsninger.

2521-009 (to personer i dobbeltværelse)
og 2521-178 (én person i dobbeltværelse)

Kunstweekend på Broholm Slot

— **TID:** Lørdag 11/10 og søndag 12/10
PRIS: 3760 kr. inkl. frokost lørdag inkl. 1 genstand/sodavand, eftermiddagskaffe med kage, aftensmad inkl. 1 genstand/sodavand, overnatning, morgenmad søndag samt kaffe, te, isvand og frugt i løbet af begge dage. Tilmeldingen er bindende, og pengene gives ikke retur.
STED: Broholm Slot, Broholmsvej 32
UNDERVISER: Mathilde Teglgård Nielsen, cand.mag. i kunsthistorie
TILMELDINGSFRIST: 28/8

Tag med på et slotsophold, hvor vi går i dybden med menneskeskildringer fra antikken og frem til i dag. Vi ser, hvordan menneskefiguren kan idealiseres, typificeres, individualiseres, karikeres, abstraheres, deformeres og fragmenteres – og afspejler samtidens syn på mennesket og dets stilling i verden. Kunstnere bruger menneskefremstillingen til at fortælle historier, portrættere, undersøge menneskelivets vilkår, lave formelle eksperimenter og meget andet. Broholm slotshotel er en oase af naturskønhed og kulturel rigdom, som danner de bedste rammer om vores forelæsninger, måltider og pauser.

Lørdag 11/10: Menneskefiguren fra antikken til 1880'erne

11.30-12.00: Ankomst og indkvartering
12.00-13.00: Frokost med velkomst
13.00-14.45: Kunstforelæsning
15.00-15.30: Kaffe og kage
16.30-18.00: Kunstforelæsning
18.30-20.00: Aftensmad

Søndag 12/10: Menneskefiguren fra 1890'erne og frem til i dag

8.00-09.15: Morgenmad
9.30-11.00: Kunstforelæsning
11.00-11.30: Kaffe
11.45-13.30: Kunstforelæsning
13.30-14.00: Frokost – farvel og tak for denne gang

med
spising

Natur, religion & filosofi

2523-008

Fossiler ved de danske kyster

TID: Lørdag 20/9 og søndag 21/9, kl. 10.00-14.00

PRIS: 650 kr.

STED: SDU Esbjerg (lørdag) og Gram Lergrav (søndag)

UNDERVISER: Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

Hvem har ikke samlet et forstenet søpindsvin op på stranden og undret sig over, hvor det er kommet fra, og hvordan det er blevet til? Undergrunden under Danmark er fuld af spor efter et urhav, som eksisterede for millioner af år siden. Og sporene kan man finde overalt ved kysterne, i grusgrave og i kalkbrud. Under forelæsningserne lørdag fortæller Line Henriette Broen om sporene efter urhavets eksotiske dyreliv fra trilobitter, højttænder og krabbebolle til de mange forskellige søpindsvin. Hør, hvordan de er blevet til fossiler, og hvordan du selv kan aflæse deres historie. Har du egne spændende fund derhjemme, er du velkommen til at tage dem med til fremvisning og evt. få dem bestemt. Søndag tager vi i egne biler til Gram Lergrav. Her prøver vi selv at finde fossiler. Der er tips til, hvad man især skal kigge efter, og hvor de gode lokaliteter i øvrigt er rundt omkring i Danmark. Medbring tøj efter vejret, mad og drikke efter behov og evt. en hammer og mejsel. Maks. 40 deltagere.

2523-023

Filosofiens mesterværker

TID: 1/9, 6 mandage, kl. 18.00-19.45

PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Filosofien vrirler med tanker udtænkt af historiens mange filosoffer og nedskrevet i et utal af filosofiske værker. Alligevel dukker nogle værker oftere op end andre. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig! Disse filosofiske mesterværker har det med at overleve deres egne fortolkninger og være en uudtømmelig kilde til menneskets forsøg på at forstå sig selv og sin verden. Aristoteles dyder, Hegels ånd og Kierkegaards tro er eksempler på sådanne store tanker i filosofien, som vi ikke bare har bag os, men stadig i høj grad foran os. Bliv indført i – og udfordret af – en perlerække af filosofiens absolutte mesterværker, når Kasper Lysemose og Folkeuniversitetet i Esbjerg inviterer på en dannelsesrejse over seks gange.

01/09: Aristoteles: 'Etikken'

08/09: Thomas Hobbes: 'Leviathan'

15/09: Jean-Jacques Rousseau: 'Samfundspagten'

22/09: Georg Wilhelm Friedrich Hegel: 'Åndens fænomenologi'

29/09: Søren Kierkegaard: 'Frygt og bæven'

06/10: Martin Heidegger: 'Væren og tid'

2523-180

Fuglene og Vadehavet – lokal natur med global betydning

TID: 29/9, 1 mandag, kl. 16.00-17.45

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

MØDESTED: P-pladsen v. Sneum Sluse, Sneum Slusevej, Tjæreborg

UNDERVISER: Marco Brodde, naturvejleder og rådgiver i det internationale samarbejde mellem de tre vadehavslande

Vadehavet er et af de største sammenhængende naturområder, vi har i Europa, og det absolut vigtigste bidrag til international natur, som Danmark kan byde på. I snart 50 år har forskere undersøgt trækfuglenes brug af området og er blevet klogere på Vadehavets betydning for en lang række arter og millioner af individer. På turen langs diget ved Sneum Sluse vil Marco Brodde fortælle om både fuglenes fascinerende liv og om arbejdet med at forstå og beskytte trækfuglene udenfor vores hoveddør. Vi går et par kilometer ud af cykelstien langs diget, så alle kan være med.

2523-164

Ulven i den danske natur

TID: 2/10, 1 torsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVISER: Thomas Bjørneboe Berg, seniorforsker og samlingsansvarlig, Naturama

Efter små 200 års fravær er et af Europas toprovdyr vendt tilbage til sine gamle jagtmarker i Danmark, hvorfra den var blevet udryddet. Forskning har vist, at sammenhængskraften i naturen gennem et tæt netværk mellem arter er afgørende for en robust natur, hvis vi giver den plads. I forelæsningsen vil Thomas Berg fortælle om ulvens liv og dens nøgleposition i naturen omkring os. Den er kommet for at blive, og alle undersøgelser viser, at biologisk er der plads til den i Danmark.

FØLG MED PÅ SOCIALE MEDIER

facebook.com/fuesbjerg
På Instagram hedder vi
@folkeuniversitetesbjerg

2523-191

Masser af grøn energi

TID: 28/10, 1 tirsdag, kl. 18.00-19.45

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERISER: Yingkui Yang, lektor i samfundsvidenskab, Syddansk Universitet

Vi får mere grøn energi, end vi selv kan bruge – eller gør vi? Hvad er status? Hvad er perspektiverne? Og hvad har man gang i rundt omkring i Europa? Kom med, når vi sætter fokus på et af tidens vigtigste emner – grøn energi.

2523-151

Livets største spørgsmål

TID: 6/11, 4 torsdage, kl. 18.00-19.45

PRIS: 650 kr., studerende 0 kr.

Det store
overblik

Hvad er liv? Hvad er et menneske? Hvor sidder bevidstheden? Hvor ender Universet? Og er der liv derude? Forelæsningsrækken er en spændende opdagelsesrejse ind i nogle af de mest grundlæggende og universelle temaer i menneskelivet og i verden – temaer med svimlende og ufattelige perspektiver. Videnskaben lever af ubesvarede spørgsmål – og der er heldigvis stadig mange af dem, men samtidig kommer vi også hele tiden nærmere nogle svar. Få fire naturvidenskabelige forskeres bud på svar på en stribe af de helt store spørgsmål, og få præsenteret de komplicerede emner, så det er til at forstå.

06/11: Hvad består vores bevidsthed af? Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet

13/11: Hvordan opstod universet – og hvornår går det under? Sofie Marie Koksang, adjunkt i kosmologi, Syddansk Universitet

20/11: Er der liv andre steder i universet? Kai Finster, professor i astrobiologi, Aarhus Universitet

27/11: Hvad er liv? Jens Fedder, professor i andrologi ved Aarhus Universitet

2523-133

Tag børnene med på Folkeuniversitetet: Dinosaurerne

TID: 20/11, 1 torsdag, kl. 16.00-17.45

PRIS: 200 kr., børn 125 kr. Prisen for børn er inkl. pølsehorn og juice.

STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19

UNDERVERISER: Jakob Christensen-Dalsgaard, lektor i biologi, Syddansk Universitet

Historien om dinosaurerne, deres biologi og uddøen ved en gigantisk naturkatastrofe for 65 millioner år siden er en af de mest spændende historier fra naturvidenskaben. Vi ved en del om disse fantastiske dyr, men der er også meget, som vi må gætte os til i populære fremstillinger som filmen 'Jurassic Park'. I forelæsningsen fortæller Jakob Christensen-Dalsgaard om dinosaurernes historie, så også børn i 6-10-årsalderen kan følge med. Tag børnene i hånden og bliv sammen klogere på en del af jordens historie.

2613-015

Tag børnene med: Variationen i den danske natur

TID: 8/4, 1 onsdag, kl. 17.00-18.45

PRIS: 200 kr., børn 100 kr.

UNDERVERISER: Stine Rasmussen, biolog og formidler, Naturama

Tag med på en spændende rejse gennem den danske natur, når vi med udgangspunkt i arternes fordeling i landet, dykker ned i den danske faunas mangfoldighed. Hvilke dyr kan vi mon finde i de danske skove, og hvilke effekter har nytilkomne arter på de eksisterende økosystemer? Kom og hør, hvordan naturens beboere alle påvirker hinanden, og hør mere om hvordan vi kan finde tegn på, at dyrene er der, selvom vi ikke altid ser dem. Gennem spændende fortællinger og interaktive opgaver bliver vi klogere på vores egen natur, lige fra den store ulv til den lille hasselmus.

2613-004

Hannah Arendts Menneskets vilkår

TID: 13/4, 5 mandage, kl. 19.00-20.45

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19

UNDERVERISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

'Menneskets vilkår' af Hannah Arendt er et af de mest fascinerende bidrag til forståelsen af mennesket i det 20. århundredes tænkning. Læs mere på holdet på hjemmesiden.

2613-006

Angst og dæmoni med Kierkegaard og Shakespeare

TID: 26/5, 1 tirsdag, kl. 14.00-17.45

PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.

STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19

UNDERVERISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

I 'Begrebet Angst' fra 1844 udlægger Søren Kierkegaard angstens forskellige former. Efter at have beskrevet "angsten for det onde" – som man jo godt kan forstå – slutter han af med en mere forbavsende form: "angsten for det gode". Men hvorfor (søren) skulle man være angst for det gode? Læs mere på holdet på hjemmesiden.

Der er en gratis kop kaffe/te pr. person ved undervisning på SDU. Medbring evt. egen kop. Du kan købe 3 chokolader for 10 kr.

Kunst, litteratur & musik

i weekenden

2523-175

Den svære kunst? Om tolkning af billeder – gåder, grin & gætværk

— **TID:** 13/9, 1 lørdag, kl. 10.30-16.30
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVISER: Flemming Friborg Jensen, fhv. direktør for Ny Carlsberg Glyptotek

Kunst er populært som aldrig før, men mange har stadig den fornemmelse, at nutidskunst er for de få – svært tilgængelig, elitær, en lukket klub. Det er både sandt og usandt – og bestemt ikke et nyt fænomen. Vi kigger på en række aktuelle kunstneres arbejder og deres mulige tolkninger, men også på, hvor vanskeligt publikum havde det med topnavne som Picasso, Lundstrøm og Jorn i deres egen samtid. Endelig afsløres det, at selv de gamle mestres kunst kunne være yderst gådefuld.

2523-032

Nobelpristageren Bob Dylan gennem 60 år

— **TID:** 20/8, 1 onsdag, kl. 17.00-18.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, STORM P, Nørregade 19
UNDERVISER: Espen Strunk, cand. mag. i litteraturhistorie, forfatter og musikjournalist

Det er næppe muligt at overvurdere den betydning, amerikanske Robert A. Zimmerman, alias Bob Dylan, har haft for populærmusikken de seneste halvtreds år. Det var Dylan, der viste, at rockens simple formsprog kunne kombineres med vildtvoksende og intellektuelt udfordrende tekster, og rockmusikken har aldrig været den samme siden. Vi inviterer på et strejftog i Dylans enestående værk og karriere.

2523-029

En rundtur i dansk litteratur

— **TID:** 23/9, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVISER: Anne-Marie Mai, professor i litteratur, Syddansk Universitet

Der skrives ubegribeligt meget god litteratur på dansk. Forfattere har i det sidste halve århundrede forsynet læserne med mange hyldemeter af skønne bøger. Thomas Borup og Katrine Marie Guldager er bestsellere, og nye forfattere som Amina Elmi og Inger Smærup Sørensen gør sig stærkt gældende. Siden 2010 er antallet af nye skønlitterære udgivelser forøget med 74 %. Men det kan være vanskeligt at finde vej mellem de høje bjerge af bøger. Heldigvis kan du komme på tur rundt i det danske litteraturland med litteraturprofessor Anne-Marie Mai fra SDU. Anne-Marie Mai peger i denne forelæsning på centrale tendenser og giver læsetips. Forelæsningen bygger på hendes bog 'Litteraturland. En GPS' (2022) og nye studier i dansk litteratur.

2523-099

Flere af mit livs billeder – Bente Scavenius

— **TID:** 25/11, 1 onsdag, kl. 17.00-18.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: UC SYD Auditorium 1, 4120, UC Syd, Degnevej 16
UNDERVISER: Bente Scavenius, mag.art. i kunsthistorie, kunstkritiker og forfatter

Bente Scavenius sætter i sin bog 'Mit livs billeder' fokus på en række malerier, der både fagligt og privat har optaget hende gennem et langt liv. Denne aften fortæller hun om et udvalg af de mange værker, som har haft betydning for hende. Undervejs vil de udvalgte værker blive belyst ud fra en personlig vinkel for derefter at blive sat ind i en kunsthistorisk sammenhæng. Scavenius besøgte Folkeuniversitetet for første gang i foråret 2025. Denne gang har hun fokus på flere af de mange billeder, der har haft betydning for hende. Det er muligt at deltage, både hvis du har deltaget på forårsholdet, og hvis det er første gang, du er med.

2523-131

Dansk sprog i 6.000 år

— **TID:** 7/10, 1 tirsdag, kl. 10.00-11.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVISER: Rasmus Gudmundsen Bjørn, forskningsfuldmægtig, ph.d.

De fleste ved, at svensk og norsk er søstersprog til dansk. Tysk og engelsk er en slags kusiner, men vores sprog har også fjernere slægtninge over hele kloden – vi er en lille del af den store indoeuropæiske sprogfamilie. Med udgangspunkt i moderne dansk, spoler vi tiden tilbage og sætter dansk ind i en større sproghistorisk sammenhæng. Hvordan er dansk blevet til? Hvornår kom det til Danmark? Hvor kom det fra?

2523-091

What's on: Marisol, Louisiana

TID: 5/11, 1 onsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19

UNDERVISER: Helene Lykke Evers,
mag.art. i kunsthistorie

Få inspiration til dit næste museumsbesøg. Tag til Louisiana og se udstillingen 'Marisol' mellem 01.10.25-22.02.26. I denne forelæsning kan du blive inspireret og få ny viden på forhånd. Marisol (1930-2016) står som en af de mest radikale og visionære kunstnere i sin generation. Hun blev født som María Sol Escobar i Paris i en venezuelansk familie, og døde i New York, hvor hun siden 1950 boede og arbejdede store dele af sit liv. Marisol havde sit helt eget udtryk inden for popkunsten med sine bemalede og udskårne træskulpturer af figurer i næsten menneskelig skala. Ofte blev de sat sammen med fundne genstande i større tableauer, hvor hun blander popkunst med folkekunst. Man finder referencer både til tidlige kulturer i Mellem- og Sydamerika, men også til tidens fremstormende, amerikanske forbrugerisme og dyrkelse af berømt heder. Marisols univers er på én gang foruroligende og farverigt, dystert og humoristisk og dækker stort set alle aspekter af dagliglivet. Hendes komplekse værker er fulde af eksistentielle spørgsmål og politiske budskaber med stærke holdninger til fastlåste kønsroller og ligestilling.

2523-203

Kunstnersamtale: Mød Mie Mørkeberg

TID: 12/11, 1 onsdag, kl. 16.30-18.00

PRIS: 200 kr.

STED: Esbjerg Kunstmuseum, Havnegade 20

UNDERVISER: Christiane Finsen, museumsinspektør,
Mie Mørkeberg, visuel kunstner

Med særudstillingen 'EKSISTENS – Svend Wiig Hansen up to date' bringes Wiig Hansen i forbindelse med syv kvindelige samtidskunstnere, heriblandt Mie Mørkeberg. I en samtale med museumsinspektør Christiane Finsen fortæller hun om, hvordan de eksistentielle temaer, Wiig Hansen vedblev at undersøge, kommer til udtryk i dag, og hvordan hun selv arbejder med dem i sin praksis. Hvordan afsøger hun for eksempel forbindelserne mellem menneskets indre liv og den ydre verden? Og hvordan blander hun myte, drøm, natur og virkelighed? Samtalen finder sted blandt værkerne midt i udstillingssalen. I løbet af samtalen runder vi selvfølgelig også Mie Mørkebergs store maleri af de 30 indflydelsesrige, kvindelige politikere, som sidste år under stor bevågenhed blev indviet i Folketinget. Se hvem der ellers deltager i 'EKSISTENS – Svend Wiig Hansen up to date' og læs mere om udstillingen på museets hjemmeside eskum.dk. Dørene åbner kl. 16.00.

særomvisning

2523-152

Kunstnersamtale med Agnete Brinch og Peter S. Meyer

TID: 18/11, 1 tirsdag, kl. 17.00-18.45

PRIS: 270 kr., studerende 70 kr.

STED: Esbjerg Byhistoriske Arkiv, Torvegade 47

UNDERVISER: Agnete Brinch Christensen, billedkunstner,
Peter S. Meyer, mag.art. fhv. ekstern lektor og museumsdirektør

Mød den anerkendte billedkunstner Agnete Brinch i en samtale med tidligere museumsdirektør Peter S. Meyer. De diskuterer blandt andet, hvad et malet portræt kan i en tid med digitale fotografier over alt. I 2022 malede kunstner Agnete Brinch en række portrætter af kvinder, som på den ene eller anden måde har haft – eller stadig har – betydning for Esbjergs historie og udvikling. Værkerne sætter ansigt på de kvinder, som historien ofte har glemt. Fra fiskerkvinder og esepiger til kunstnere og pionerer, der kæmpede for ligestilling. I et tæt og eksperimenterede samarbejde med Esbjerg Kommune er det nu lykkedes at udsmykke i alt 34 lyskasser i det centrale Esbjerg med udvalgte værker i portrætserien.

De udsmykkede lyskasser kan ses i Esbjergs gader i de næste fem år.

2523-141

Det europæiske DNA – i kunst, litteratur og musik

TID: 4/12, 1 torsdag, kl. 18.00-19.45

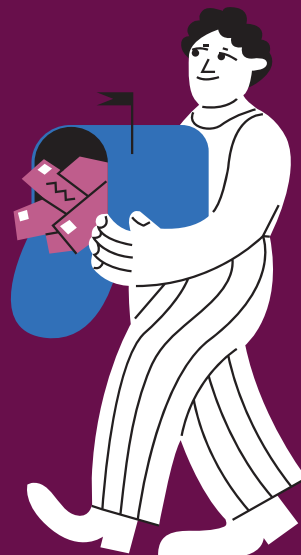
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19

UNDERVISER: Søren Schauser, lektor på Det Kgl. Danske
Musikkonservatorium og kendt fra 'Den Klassiske Musikquiz' på DR2

Søren Schauser, landskendt fra seersuccesen 'Den klassiske musikquiz' på DR2, søger denne eftermiddag 'det særligt europæiske' ved at dykke ned i musik, litteratur og billedkunst fra de seneste mange århundreders europæiske kulturhistorie. Hvilken idé har alt europæisk til fælles? Flygter vi – via kunsten – til alternative virkeligheder ved mødet med verdens udfordringer? Skaber vi en fiktion, der minder om den virkelige verdens konflikter – bare i en forenklet og derfor lidt mere løselig form? Og hvis ja, hvordan kommer det så til udtryk i praksis: i musikken, kunsten og litteraturen? Oplev Søren Schauser dykke ned i europæisk kulturhistorie.

Er du tilmeldt
Folkeuniversitets
nyhedsbrev? Hvert
kvartal trækker vi lod
blandt alle abonnenter
om et gavekort til
Folkeuniversitetet i
Esbjerg.

Psykologi, sundhed & arbejdsliv

2523-107

Tung styrketræning – vejen til en sund krop hele livet

TID: 11/9, 1 torsdag, kl. 17.30-19.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Paolo Caserotti, professor i idræt og biomekanik, Syddansk Universitet

Selv med en sund kost og motion reduceres muskelstyrken gradvist over årene, hvilket kan lede til aldersrelateret svækkelse. Der er endnu ingen medicinsk behandling mod dette, men der findes et effektivt værktøj, som alle kan anvende og få gavn af – tung styrketræning. I denne forelæsning vil vi stille skarpt på den nyeste forskning. Formålet er at informere om tung styrketræning, de gavnlige effekter, og hvordan den bedst udføres, hvilket forhåbentlig leder til, at flere har lyst til at udøve tung styrketræning.

2523-167

Prostatakræft – dør man med det eller af det?

TID: 11/9, 1 torsdag, kl. 18.45-20.30
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Lars Lund, professor og forskningsleder på Urinvejskirurgisk Afdeling på OUH

I forelæsningen vil vi fokusere på den seneste viden inden for screening og behandling af prostatakræft. Du kan blive klogere på, hvilke dilemmaer der er forbundet med screening, hvad udredningen indebærer, og hvilke behandlingsmuligheder der findes – fra overvågning til kirurgiske indgreb og strålebehandling. Vi ser på, hvordan man navigerer i de mange valg, der opstår i forbindelse med en prostatakræftdiagnose, og hvordan en strategi for behandlingen kan tilpasses den enkeltes behov, samt hvilke faktorer der spiller ind i valget af behandling. Forelæsningen er henvendt til alle, der er interesserede i at lære om prostatakræft.

2523-124

Osteoporose – ny viden om knogleskørhed

TID: 25/9, 1 torsdag, kl. 18.15-20.00
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Anne Pernille Hermann, klinisk lektor

Osteoporose giver ingen symptomer, før man pådrager sig et brud efter et mindre uheld. Kun ved at kende sygdommens risikofaktorer har du mulighed for at opdage det, før knoglebruddene sker. Har du en eller flere risikofaktorer, kan du blive henvist til undersøgelse. Undersøgelsen foregår ved en samtale om risikofaktorer samt DXA-scanning og er smertefri og ufarlig. Har du fået konstateret osteoporose, er der en række ting, du selv kan gøre, og der findes flere forskellige medicinske behandlinger. Jo mere du selv ved, des lettere bliver samtalen med din læge om eventuel behandling og fremtidig kontrol.

2523-134

Forstå dit barns adfærd bedre og få en hverdag med færre konflikter

TID: 30/9, 1 tirsdag, kl. 19.00-20.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Tina Brandt, familierådgiver, forfatter og pædagogisk konsulent

Vi læser så meget om, at vi skal sætte grænser for vores børn, men aner ikke, hvad det egentlig betyder. Vi har læst, at børn ikke har godt af skældud, men hvad skal vi så gøre, når de ikke hører efter? Få tips og tricks til bedre at forstå, hvordan (små) mennesker fungerer, og til at sætte dine grænser, så ingen lider overlast. Tina Brandt har mere end 30 års erfaring som pædagog og leder af en daginstitution. Måske har du hørt Tina i Radio4-programmet 'Hjælp jeg er forælder'.

2523-093

Broderi på recept

TID: 21/10, 1 tirsdag, kl. 17.00-20.00
PRIS: 350 kr., studerende 50 kr. inkl. minibroderikit
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVISER: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner, Trine Runge Jessen, tekstildesigner og broderist

Kreative processer kan styrke vores mentale sundhed og dæmpe symptomer på stress, angst, depression og uro. Men hvad sker der egentlig i hjerne og krop, når vi kaster os ud i et kreativt projekt? Hvordan skaber man selv de mest optimale rammer for at opleve selvforglemmelsen i en kreativ proces? Vær med når broderisten Trine Runge Jessen sætter ild i nålene sammen med læge Lærke Egefjord, som gør dig klogere på, hvorfor arbejde med hænderne på ingen måde er spild af tid. Alle får udleveret et mini-broderikit, så der er mulighed for at få gang i hænderne undervejs.

2523-085

Gode vaner

— **TID:** 22/10, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19

Det store
overblik

En stor del af vores liv består af faste rutiner og gentagelser. Vaner, som er automatiserede og ligger uden for vores bevidste handlen. Når vi handler efter en vane, er motivation ikke nødvendigt, hvilket gør det nemmere for os at vedligeholde adfærden. Det er godt, hvis vanen er god, men knap så godt, hvis vanen er dårlig for vores liv. Men hvordan får vi etableret de gode og ikke de dårlige vaner?

- 22/10: Fokus i hverdagen.** Trine Kolding, proceskonsulent og forfatter
- 29/10: Motivation og træning.** Cecilie Thøgersen-Ntoumani, professor i fysisk aktivitet og adfærdspsykologi, Syddansk Universitet
- 05/11: Kost og ernæring.** Forelæser oplyses senere.
- 12/11: Vaner i hjernen.** Åsa Fex Svenningsen, lektor i neurobiologi, Syddansk Universitet
- 19/11: Gode tankevaner.** Jakob Linnet, leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

2523-036

Naturlig sundhed – om naturens helbredende kræfter i og omkring os

— **TID:** 30/10, 1 torsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVISER: Peter Thybo, forfatter, master i læreprocesser, P.D. i alm.pæd., fysioterapeut og certificeret specialist i arbejdsliv

Naturen kan give jordforbindelse, lindring og ro ved stress og livskriser, men kan også medvirke til at helbrede ved fysisk sygdom. Hør om de tankevækkende oplevelser, der sætter naturterapi på dagsordenen, og få en større forståelse for menneskets stærke og nødvendige forbindelse til naturen. Du får også værktøjer til at opnå mere indre ro, balance og overskud i hverdagen gennem naturen.

2523-135

Det psykopatiske sind

— **TID:** 3/11, 1 mandag, kl. 18.00-19.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVISER: Lars Bjerggaard Pedersen, klinisk psykolog ved retspsykiatrisk afdeling, Aarhus Universitetshospital,

Psykopati, eller dyssocial personlighedsforstyrrelse, er en kompleks personlighedsforstyrrelse karakteriseret ved manglende empati, overfladiske følelser og manipulerende adfærd. Lars Bjerggaard Pedersen fører os ind i den vanskelige diagnosticering og udredning af personlighedsforstyrrelsen. Bliv klogere på, hvordan den psykopatiske hjerne fungerer, og hør om adfærd, personlighedstræk og behandlingsmuligheder.

2523-084

Få succes med din træning

— **TID:** 4/11, 1 tirsdag, kl. 18.00-19.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVISER: Thomas V.G. Bredahl, lektor, Forskningsenheden Active Living, Syddansk Universitet

Se her

Motivation er en afgørende faktor for at opnå succes inden for fysisk aktivitet, træning og bevægelse. Men hvad driver dig til at tage det første skridt, og hvad holder dig i gang, når udfordringerne bliver hårde? I denne forelæsning hører du om motivations- og adfærdsteorier, der kan hjælpe til at forstå, hvordan du fremmer og fastholder din fysisk aktive livsstil. Vi inddrager selvbestemmelsesteorien og også socialkognitive teorier, der understreger betydningen af motivation, målsætninger og fællesskab. Gennem praktiske eksempler og diskussioner, når vi frem til, hvordan disse teorier kan anvendes i hverdagen for at forbedre vores fysiske aktivitet og træningsvaner. Målet er at styrke din motivation til at bevæge dig. Uanset om du er nybegynder eller erfaren, vil denne forelæsning give dig værdifuld indsigt og konkrete værktøjer til at forbedre din fysiske aktivitet og bevægelse.

2523-153

Kort og godt om autisme

— **TID:** 10/11, 1 mandag, kl. 19.00-20.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVISER: Mette Elmoose Andersen, psykolog

Autisme er en udviklingsforstyrrelse, der medfører en anderledes måde at opleve og være i verden på. Udviklingsforstyrrelsen kan betyde, at man kan have svært ved at overskue sociale sammenhænge og at forstå andre menneskers tanker og følelser. Mennesker med autisme har ofte forskellige grader af kommunikationsvanskeligheder og sanseforstyrrelser, og ofte ses tendens til en begrænset og til tider ensformig adfærd. Autisme forstås i dag som en spektrumforstyrrelse og kan se ud på vidt forskellige måder. Derfor er det også meget forskelligt, hvad der ses af særlige styrker og begrænsninger hos den enkelte.

2523-204

ChatGPT skrivekursus for begyndere

— **TID:** 27/10, 1 mandag, kl. 18.00-19.45
PRIS: 200 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVISER: Anni Pedersen, cand.mag. i litteraturhistorie og retorik, selvstændig kommunikatør

Kunstig intelligens åbner nye døre for alle, der arbejder med tekster, og hvis du bruger ChatGPT rigtigt, så vil du opleve at kunne effektivisere dele af din skriveproces og få lynhurtig sparring præcis, når det passer dig. Du lærer, hvordan du anvender ChatGPT til at optimere din idégenerering, effektivisere din skriveproces og få hjælp til korrekturlæsning. Du får praktiske redskaber og en god grundforståelse, så du kan navigere og udnytte ChatGPT til at optimere din tekstproduktion.

Samfund & historie

2523-127

Grønlandskortet i stormagternes pokerspil om Arktis

TID: 27/8, 1 onsdag, kl. 17.00-18.45

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

UNDERVERS: Rasmus Dahlberg, historiker og underviser, Forsvarsakademiet

Grønland har siden 2. Verdenskrig indtaget en vigtig position på det sikkerhedspolitiske verdenskort pga. sin beliggenhed midt mellem USA og Rusland. Vi sætter os til bords med stormagterne og giver kort til en omgang poker, hvor vi vil forsøge at spille "Grønlandskortet". Hvem vinder, og hvem taber?

2523-100

Sønderjyllands historie: Genforeningen og grænselandet

TID: 9/9, 5 tirsdage, kl. 18.00-19.45. Der er IKKE forelæsninger i ugerne 38 og 42.

PRIS: 750 kr., studerende 0 kr.

Som landsdel på kanten af det danske rige gemmer Sønderjylland på en stor og dramatisk historie, der ud over betydningen for lokale forhold har spillet en afgørende rolle for Danmarks historie og har perspektiver langt ud i Europa. Med afsæt i Genforeningen 1920 tager vi på en rejse til Sønderjylland med fem spændende historier om grænselandet i de seneste 150 år.

09/09: Mindretallene i grænselandet. Siegfried Matlok, journalist og tidl. chefredaktør, Der Nordschleswiger. Jørgen Kühl, rektor emeritus ved A.P. Møller Skolen og adjungeret professor, Europa-Universität Flensburg

23/09: I krig for kejseren. Sønderjyder i 1. Verdenskrig. Rene Rasmussen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland

30/09: Genforeningen 1920 og dansk-tyske relationer frem til i dag. Henrik Becker-Christensen, adjungeret professor i historie, fhv. generalkonsul i Flensburg

07/10: Det var en sommermorgen – sangen i Sønderjylland fra Treårskrigen til Genforeningen. Elsemarie Dam-Jensen, museumsinspektør, Museum Sønderjylland – Kulturhistorie Tønder

21/10: Kampen om Sønderjylland 1864-1914. Klaus Tolstrup Petersen, historiker, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

2523-113

Alt hvad du bør vide om verdenssituationen

TID: 18/9, 6 torsdage, kl. 18.00-19.45

PRIS: 850 kr., studerende 0 kr.

Hvordan ser det politiske landskab ud i USA efter valget? Hvad sker der i Kina, og hvilken betydning har det for Vesten? Kan vi gøre noget ved klimaudfordringerne? Hvordan vil udfaldet af krigen i Ukraine påvirke Europas sikkerhed? Truer konflikten mellem Israel og palæstinenserne med at destabilisere hele Mellemøsten? Og hvad er status på demokratiets aktuelle kriser? Vi har inviteret seks eksperter til at give os en status på tidens store udfordringer og gøre os klogere på perspektiverne for fremtidens verden.

18/09: Israel, Palæstina og det øvrige Mellemøsten – status efter krigen i Gaza. Peter Seeberg, lektor emeritus i Mellemøststudier, Syddansk Universitet

25/09: Hvor står USA efter præsidentvalget?

Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier, Syddansk Universitet

02/10: De europæiske demokratier under pres fra højrenationale og populistiske bevægelser.

Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet

09/10: Klimaforandringerne – hvad er status på klimaets tilstand?

Jesper Theilgaard, meteorolog og tidligere vært på DR

23/10: Kinas opstigning som global stormagt. Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor ved Forsvarsakademiet

30/10: Ukraines svære balancegang mellem øst og vest – og betydningen for EU's sikkerhed. Anne Ingemann Johansen, adjunkt i Europæisk Sikkerhedspolitik, Syddansk Universitet

2523-033

De stærke kvinder og de slatne mænd i tv-serien Matador

TID: 1/10, 1 onsdag, kl. 18.00-19.45

PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.

STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19

UNDERVERS: John V. Jensen, museumsinspektør

'Matador' er allemandseje. Forfatter Lise Nørgaard er undertiden blevet beskyldt for, at serien favoriserer kvinderne på bekostning af mændene. I foredraget ser vi nærmere på, om fortællingen om 'Matador's' sejrige kvinder og de slatne mænd holder vand. Samtidig er der også mulighed for udblik til 'Matador' og seriens fremstilling af Danmarkshistorien, som ingen faghistoriker kan konkurrere med.

2523-128

De tyske flygtninge og Danmarks største flygtningelejr

— **TID:** 2/10, 1 torsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVERISER: John V. Jensen, museumsinspektør

Vi fortæller historien om de mere end 200.000 tyske flygtninge i Danmark i årene 1945-49. Om flugten, opholdet i Danmark og hjemkomsten til det delte Tyskland. Vi ser også på skabelsen af det nye museum 'FLUGT' i det gamle lejrområde i Oksbøl. OBS! Forelæsningen finder ikke sted i museet, men på SDU. Der er særømsvisning i Oksbøllejren den 22. november. Tilmelding er nødvendig og skal købes separat. Find information om dette ved tilmelding.

2523-148

Fremtidens lokalsamfund – kampen om fortællingen

— **TID:** 8/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.45
PRIS: 265 kr., studerende 0 kr.
STED: Fanø Krogaard, Langelinie 11
UNDERVERISER: Egon Bjørnshave Noe, leder for Center for Landdistriktsforskning

Vores samfund undergår store forandringer i disse år. Det gælder ikke mindst landdistrikterne og de tilknyttede lokalsamfund, som med den øgede centralisering har mistet de fleste af deres samfundsberende funktioner. Egon Bjørnshave Noe vil fortælle om denne udvikling. Der er mulighed for at deltage i fællesspisning på Fanø Krogaard inden foredraget. Læs mere ved tilmelding.

2523-077

Bayeuxtapetet – en broderet krønike fra 1000-tallet om normannernes triumf

— **TID:** 1/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 0 kr.
STED: Fanø Krogaard, Langelinie 11
UNDERVERISER: Lise Gjedssø Bertelsen, ph.d. i arkæologi. Frank Skaarup Hansen, falkoner

Bayeuxtapetet i Normandiet er et fornemt kunstværk, et historisk dokument, en raffineret broderet tegneserie og et stykke imponerende politisk propaganda, arrangeret som et elegant drama om svig og straf. Kom og hør hele historien! Der medbringes en levende falk på denne lørdag. Se dagsprogrammet på hjemmesiden.

2523-161

Kvinder under besættelsen

— **TID:** 4/11, 1 tirsdag, kl. 18.30-20.15
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVERISER: Helle Juhl, journalist, cand.public.

I forelæsningen baseret på bogen 'Krig & kvindeliv' (Lindhardt og Ringhoff, 2024) udfolder Helle Juhl en række kvindeskæbner, som gør krigens kvinder mere synlige. Kvinderne gav husly til eftersøgte, trøstede og ydede omsorg, når mænd, kærester og sønner blev taget, gik med illegale blade og klarede sig uden forsørger, når de blev nødt til det.

2523-123

Konspirationsteorier – fra Julius Cæsar til Trump og Putin

— **TID:** 13/11, 1 torsdag, kl. 18.15-20.00
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
UNDERVERISER: Morten Hammeken, historiker, cand.mag.

Under coronapandemien er konspirationsteorier eksploderet. Samtidig bliver konspirationsteorier brugt som politisk redskab af nogle af verdens mest magtfulde mænd, der gennem aktiv misinformation planter falske historier som led i deres greb om magten. Morten Hammeken fortæller om konspirationsteorier gennem historien og trækker fænomenet ind i en samtidig politisk kontekst med eksempler på, hvordan de anvendes som postfaktuel magtredskab.

2523-130

At få verden i tale igen – Hartmut Rosa om resonans

— **TID:** 24/11, 1 mandag, kl. 18.00-19.45
PRIS: 200 kr., studerende 0 kr.
STED: Esbjerg Hovedbibliotek, Nørregade 19
UNDERVERISER: Claus Christoffersen, bachelor i filosofi og oldtidskundskab

Den tyske sociolog Hartmut Rosa har med begrebet 'resonans' skabt et tankevækkende bud på, hvordan menneske og verden atter kan forsones. Mens mennesket er blevet stadig bedre til at beherske såvel verden som sig selv, har det fået stadig større problemer med at finde meningen med det hele, og angst og udbændthed florerer i vidt omfang. Hør om Hartmut Rosas syn på verden.

2613-013

Grønland i 1.000 år – geografi, samfund og identitet

— **TID:** 28/2, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00
PRIS: 350 kr., studerende 0 kr.
UNDERVERISER: Bent Nielsen, ph.d., seniorforsker

Grønlands historie er lang og omskiftelig. Det er en historie om immigration fra Nordamerika og ekspeditioner fra Skandinavien, om kultursammenstød og identitet, eventyrlyst, kolonistyre og kamp for selvstændighed. Denne dag belyser vi en række af de mest betydningsfulde begivenheder og udviklinger i de seneste 1.000 års historie og forsøger at give svar på, hvordan landet blev til det, vi kender i dag. Deltag i denne temadag og bliv klogere på Grønland, inuitterne og deres historie.

Magtudredningen 2.0

Hvor stærkt står det danske demokrati?

De sidste 25 år har det danske samfund gennemgået store forandringer. Uligheden er steget, den digitale udvikling har revolutioneret medierne, tempoet i dansk politik er røget i vejret, og store forandringer i udlandet sender i stadig højere grad bølger ind over grænserne. Med andre ord har vilkårene for vores folkestyre ændret sig markant. Det kalder på et eftersyn af demokratiet. Den opgave har Folketinget stillet en uafhængig forskningsledelse med forskningsprojektet **Magtudredningen 2.0**, som skal skabe ny viden til gavn for offentlig debat og politisk handling. Nu løfter de sløret for deres tilstandsrapport for demokratiet.

BOGSERIE

45 bøgers vigtig viden

Magtudredningens budskaber formidles i 45 bøger fra 2025 til 2028. De første tre bøger lanceres på Folkemødet på Bornholm i 2025:

Dansk demokrati i perspektiv belyser, hvordan det danske demokrati fra midten af 1800-tallet har været præget af fredelig udvikling og stærke institutioner. Bogen giver et historisk og internationalt grundlag for at forstå, hvor folkestyret står i dag, og hvordan det kan gøres endnu mere robust.

Siden årtusindeskiftet har det danske samfund gennemgået store forandringer. Befolkningen er blevet mere mangfoldig, digitale platforme har ændret vilkårene for kommunikation, og professionalisering og centralisering har samlet beslutningerne hos færre aktører. **Magt i et forandret Danmark** undersøger fire forskellige typer magt, der hjælper os til at forstå samfundet og politik i det 21. århundrede.

Demokratiet er under pres verden over, og det danske folkestyre er ingen undtagelse. **Det danske demokratis udfordringer** undersøger de kerneopgaver, styreformens skal løse for at sikre, at borgerne kan deltage aktivt i demokratiet, som en demokratisk samtale kan etablere, og at kollektive beslutninger kan træffes.

PODCAST

Jagten på magten

Er folkestyret i Danmark i krise – eller overraskende robust i en foranderlig tid? I podcasten **Jagten på magten** undersøger vært **Lars Trier Mogensen** både skyggesiderne og de gode nyheder om demokratiets tilstand gennem samtaler med forskerne bag den nye magtudredning og en række toneangivende magtprofiler.

Find podcasten dér, hvor du normalt lytter til podcasts.

Fakta

- I 1997 bad Folketinget for første gang en uafhængig forskningsledelse om at gennemføre et totaleftersyn af det danske demokrati – Magtudredningen 1.0.
- Magtudredningen 2.0 løber frem til 2028. Den undersøger styrker og svagheder i dansk demokrati i lyset af store samfundsforandringer siden årtusindeskiftet.
- Professor i statskundskab ved Aarhus Universitet Michael Bang Petersen leder Magtudredningen 2.0 i tæt samarbejde med forskere fra landets universiteter.
- Resultaterne udgives i 45 bøger fra 2024 til 2028. Hver bog dykker ned i ét konkret område af demokratiet. I juni 2025 udkommer de første tre bøger i serien på Aarhus Universitetsforlag.
- I foråret 2026 præsenteres de første resultater af Folkeuniversitetet i Aarhus i fem landsdækkende arrangementer.
- Resultaterne formidles desuden via podcast og gratis livestreams frem til 2028.

GRATIS ARRANGEMENT

Magtens mange former – en samtale om demokratiets fremtid

Magt har mange former. Den findes i Folketinget og løber gennem bestyrelseslokalerne. Den er et X på stemmesedlen, et like på sociale medier. Magt handler ikke kun om, hvem der bestemmer, men også om, hvem der bliver hørt, og hvilke problemer vi taler om som samfund. Samtidig ser vi demokratier – fra Østeuropa til USA – vakle. Men hvad med vores? Kan vi læne os tilbage i Danmark og tænke, at alt er godt, eller er det danske demokrati truet af samfundets store forandringer?

Kom med, når Folkeuniversitetet i foråret 2026 inviterer til et demokratisk eftersyn af **Magtens mange former** med forskere, politikere, erhvervsfolk og medier til en samtale om magt, og hvordan vi holder vores demokrati stærkt.

HOLD: 2613-022
TID: 18/3, 1 onsdag, kl. 16.30-18.30
PRIS: Gratis, tilmelding nødvendig
STED: Esbjerg, Tobakken

Gratis livestreams

Hvem har magten i Danmark? – livestream med Nanna Mik-Meyer

Politik handler om at få magt og bruge den, men det er ikke altid let at se, hvem der har magten, og hvordan den udøves. Siden årtusindeskiftet er vores samfund blevet mere ulige, mere digitaliseret og er kommet i det geopolitiske rampelys. Mange spørgsmål melder sig på ny. Klumper magten sig sammen på færre hænder, eller er den i vores digitale tidsalder spredt ud til flere? Hvem har indflydelse, og udøves magt i Danmark på samme måde som før? Få en dybere forståelse af magtens nuancer og dens betydning for samfundets udvikling.

HOLD: 2521-408
PRIS: Gratis. Tilmeld dig via fuau.dk
TID: 22/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

Det danske demokratis tilstand – livestream med Michael Bang Petersen

I en verden, hvor udemokratiske ledere og partier er i stigende kurs, fremstår det danske demokrati solidt og velfungerende. Vi kan både stemme til valg og har en uafhængig presse. Men en stærk demokratisk kultur er ikke en garanti mod udfordringer – heller ikke i Danmark. Mistillid til politikere, techgiganter kontrol med sociale medier og informationsstrømme og uigennemsigtig lobbyisme påvirker samfundets sammenhængskraft. Dyk ned i demokratiernes tilstand verden over, og bliv klogere på, hvordan det står til i Danmark.

HOLD: 2521-407
PRIS: Gratis. Tilmeld dig via fuau.dk
TID: 10/11, 1 mandag, kl. 18.30-19.30

Han kigger magten i kortene

Michael Bang Petersen står i fem år i spidsen for det, han selv kalder "demokratiets tilstandsrapport". Allerede nu er der en del K3'ere, alvorlige udfordringer, som undervejs bliver kortlagt og beskrevet i 45 bøger.

Af Kurt Strand

Det var under de omfattende corona-nedlukninger i 2020-21, han igen og igen dukkede op i radioen, i tv og i andre nyhedsmedier. Med sin klare og overbevisende røst fortalte han, hvor gode eller dårlige vi var til at vaske hænder, bruge mundbind og holde afstand. Og med hjælp fra gode kolleger kunne han igen og igen påvise, hvordan vi i vid udstrækning accepterede de restriktioner, som politikerne med den socialdemokratiske statsminister Mette Frederiksen i spidsen havde pålagt os.

I dag har Michael Bang Petersen, professor på Aarhus Universitets Institut for Statskundskab, lagt coronakrisen – senere benævnt "verdenshistoriens største adfærdseksperiment" – bag sig. Og dog, for den er et eksempel på den magtudøvelse, der frem til slutningen af 2028 fylder det meste af hans hoved, kalender og bunkerne på skrivebordet. Michael Bang Petersen er nemlig leder af Magtudredningen 2.0, som dels skal kortlægge demokratiets tilstand, dels opdatere en tidligere udredning fra årene omkring årtusindskiftet.

"Det vi skal lave, er i bund og grund en slags 'demokratiets tilstandsrapport'; hvad er styrkerne, hvad er svaghederne, og hvor begynder der at være sprækker? Bliver magten forvaltet på den rigtige måde?"

At kigge den politiske magt i kortene er en særlig skandinavisk specialitet; magtudredninger findes kun i Danmark, Norge og Sverige, hvor tilliden mellem de folkevalgte og forskere som Michael Bang Petersen er høj.

TECHPLATFORME SKADER DEN DEMOKRATISKE SAMTALE

Især vilkårene for den offentlige, demokratiske samtale er noget af det, der ifølge Michael Bang Petersen har forandret sig markant siden den seneste magtudredning:

"Det er jo nærmest symbolsk, at slutrapporten kom i oktober 2003, og tre måneder senere sad Mark Zuckerberg på sit kollegieværelse og programmerede Facebook. Desuden blev den skrevet i en optimistisk tid, hvor den amerikanske politolog Francis Fukuyama havde erklæret historien for slut med en sikker forvisning om, at flere og flere lande i verden ville blive demokratier. Men det er, desværre, gået den modsatte vej med manglende sikring af grundlæggende frihedsrettigheder i for eksempel EU-landet Ungarn. De sidste par årtier har vist os, at vi ikke kan tage demokratiet for givet, ligesom Facebook og andre platforme er blevet decideret skadelige for den demokratiske samtale."

– Er Facebook og andre store techgigantplatforme ligefrem en trussel?

"Jamen, det er et godt spørgsmål, for det er virkelig noget, vi diskuterer i forskerkredse. Og der er vist ikke rigtig nogen, der mener, at de forbedrer demokratiet, fordi de som minimum er med til at fastholde polariseringen i samfundet."

VIGTIGT MED FORSKNINGSBASERET VIDENSKAB

Techplatformenes indflydelse er bare én af i alt 27 konkrete udfordringer for det danske demokrati. Andre er for eksempel grupper af borgere, der føler sig koblet af de politiske processer, som tilmed er blevet mere komplicerede og lukkede.

"Så hvis vi bliver i tilstandsrapport-metaforen, er det en K1'er eller en K3'er – det, som nu hedder grå eller rød. Allerede nu kan vi se, at nogle af udfordringerne er ganske alvorlige, og derfor ender vi nok også med en slutrapport, som udtrykker mere bekymring, end den første gjorde."

Resultaterne af Magtudredningen bliver undervejs præsenteret i blandt andet 45 bøger på omkring 100 sider hver. Ambitionen er, at de skal skrives i et sprog, så de fleste kan læse med.

"Men det hele skal selvfølgelig formidles på et forskningsbaseret, videnskabeligt grundlag," understreger Michael Bang Petersen, "og det her tager tid, for vi skal være sikre på, at det, vi bringer videre, er faktisk i orden og holdbart."

– Den første magtudredning holdt i godt et par årtier; tør du give et bud på, hvor længe denne her kan holde?

"Det er...," tøver Michael Bang Petersen og tager en dyb indånding, "også et virkelig godt spørgsmål... Vores mål er, at den blivelsålevedygtigsom mulig, vedatvifårbeskrevetnoglemekanismerisamfundsudviklingen, der fortsætter relevante 10 år efter slutrapporten. Men det mere accelererede samfund og den hurtige teknologiske udvikling betyder nok, at der ikke bør gå 25 år, før den næste magtudredning bliver sat i gang."

Uanset holdbarheden er der dog ingen tvivl hos Michael Bang Petersen: Magtudredningen er vigtig, og "at jeg bruger al min arbejdstid på projektet, er meget meningsfuldt, fordi det også viser betydningen af videnskab i en tid, hvor netop faktisk, forskningsbaseret viden igen og igen bliver anfægtet."

Praktiske oplysninger

TILMELDING

Tilmeld dig på fuodense.dk/esbjerg, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller MobilePay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder tilmeldingen, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket et ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding skal ske senest 14 dage før holdstart.

FORBEHOLD

Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuodense.dk/esbjerg og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

MAD OG DRIKKE

Vi serverer en kop gratis kaffe/te pr. person ved forelæsninger på SDU. Hvis du medbringer din egen kop, så passer vi på miljøet sammen. Du kan købe tre stk. chokolade for 10 kr. Du er velkommen til selv at medbringe mad og drikke på alle hold. Der er ikke mulighed for at købe mad på universitetet hverdage efter kl. 14 og i weekender.

FOTOS OG ILLUSTRATIONER

Fotos s. 1: Kirstine Mengel
Grafik og layout: Walk Agency.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret. Det er udelukkende på forelæserens initiativ, at slides bliver sendt ud.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDBTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket og EU-Blomsten). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

RABATTER

Studerende

Studerende kan deltage gratis. Det gælder hold, hvor bøger, forplejning og andre udgifter ikke er inkluderet, og hvor der ikke er et begrænset antal pladser til rådighed.

Rabatter med aftalekoder

Ansatte på Syddansk Universitet har gratis adgang til udvalgte hold, hvor bøger, forplejning og andre ekstra udgifter ikke er inkluderet.

Medlemmer af Dansk Sygeplejeråd Kreds Syd kan deltage i udvalgte hold med 50 % rabat på Folkeuniversitetet i Esbjerg.

Kontakt sekretariatet på fu@fuo.sdu.dk for at få en aftalekode og information om tilmelding med rabat.

Virksomhedsaftaler

Vil du give medarbejderne i din virksomhed kompetenceudvikling, læring og en god oplevelse på Folkeuniversitetet? Kontakt os og hør mere om muligheden for en virksomhedsaftale.

Tilmeld dig holdene på
fuodense.dk/esbjerg
Betal med kort eller
MobilePay

